

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «ПЕДАГОГІКА ТА ПСИХОЛОГІЯ ВИЩОЇ ШКОЛИ»

**кафедра філософії права та юридичної
логіки**

кафедра юридичної психології

Статус дисципліни – обов’язкова
Рівень вищої освіти – другий (магістерський)
Ступінь вищої освіти – магістр
Галузь знань – психологія (05)
Спеціальність – психологія (053)
Освітня програма – психологія
Форми здобуття вищої освіти – заочна
Мова навчання – українська
Форма підсумкового контролю – екзамен

Полудьонна Наталія Станіславівна
кандидат психологічних наук, доцент,
професор кафедри

Профайл викладача:

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=FelzmLEAAAAJ&hl=uk&oi=ao>

Роговенко Марія Михайлівна
кандидат педагогічних наук, доцент

Профайл викладача:

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=29KUFIMAAAAJ&hl=uk>

Литвин Вікторія Вікторівна
Кандидат юридичних наук

Профайл викладача:

<https://scholar.google.com.ua/citations?user=nWQomv8AAAAJ&hl=uk>

Контактний телефон

Тел.: 249-09-69

Електронна адреса

E-mail: k014@naiu.kiev.ua

Розклад навчальних занять

Робоче місце: пл. Солом’янська, 1, каб. 811

Консультації

Очні:

(відповідно до графіка консультацій
науково-педагогічних працівників кафедри)

з 14:00 до 16:30

Онлайн:

електронною поштою, пн-пт з 9:00 до 16:00

Контактний телефон

Тел.: 249-09-69

Електронна адреса
Розклад навчальних занять

E-mail: k014@naiau.kiev.ua
Робоче місце: пл. Солом'янська, 1, каб. 811

Сторінка дистанційного курсу <https://dn.naiau.kiev.ua/course/view.php?id=2542>

Стислий опис навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є формування у здобувачів вищої освіти основ педагогічної компетенції та культури, розуміння психолого-педагогічної сутності навчального процесу у закладі вищої освіти.

Тривалість – кількість кредитів ECTS – 4; загальна кількість годин – 120; аудиторних кількість годин – 24; самостійна робота – 96 годин.

Форми та методи навчання – денна, заочна; бінарні, частково-пошукові; *словесні методи* (лекція, розповідь-пояснення), *наочні* (ілюстрація), *практичні* (репродуктивні, проблемно-пошукові, інтерактивні (дискусія); інформаційні й евристичні, складання коментованої схеми навчального питання, метод термінологічного вправлення.

Система поточного контролю : усне та письмове опитування. *Контроль самостійної* здійснюється шляхом перевірки виконаних завдань, передбачених програмою. *Методи поточного контролю* : усне опитування (бліц-опитування, фронтальне опитування); робота за індивідуальними завданнями; тестування; захист проектів (презентацій); поняттєве вправлення; групові завдання, що передбачають розв'язання або підготовку проблемних ситуацій.

Система підсумкового контролю – застосовується 100-бальна шкала оцінювання, а також національна система (відмінно, добре, задовільно, незадовільно) та система ECTS (A, B, C, D, E, F, FX). *Методи підсумкового контролю*: усна відповідь або тестування.

Пререквізити: Філософські проблеми психології

Постреквізити: Психологія іміджу, Професійна деформація особистості, Педагогічна практика

Програмні компетентності відповідно до освітньо-професійної програми підготовки здобувачів вищої освіти.

Інтегральна компетентність

Здатність вирішувати складні завдання і проблеми у процесі навчання та професійної діяльності у галузі психології, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій і характеризується комплексністю та невизначеністю умов і вимог.

Загальна компетентність, якою повинен оволодіти здобувач вищої освіти:

ЗК4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК8. Здатність розробляти та управляти проектами.

ЗК9. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності :

ФК5. Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері психології.

ФК10. Здатність самостійно розробляти проекти шляхом творчого застосування існуючих та генерування нових ідей.

Програмні результати навчання:

ПРН1. Здійснювати пошук, опрацювання та аналіз професійно важливих знань із різних джерел, в тому числі англомовних, із використанням сучасних інформаційно-комунікаційних технологій.

ПРН6. Розробляти просвітницькі матеріали та освітні програми, впроваджувати їх, отримувати зворотній зв'язок, оцінювати якість.

Структура навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи в розрізі тем
І розділ Педагогіка вищої школи		
Тема 1. Педагогіка вищої школи як наука і навчальна дисципліна.	Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування; Методи частково-пошукові, активні та інтерактивні, термінологічний бій.	До семінарського заняття: 1. Опрацювати Закони України «Про освіту», «Про вищу освіту» (структуру законів, загальні положення, систему освіти (вищої), її структуру, управління) та виписати завдання, які стоять перед закладами вищої освіти. 2. Оформіть 3-4 міркування про місце і роль педагогічної науки у вихованні дорослих людей. 3. Проаналізувати співвідношення понять «навчання» і «виховання» в галузі вищої освіти. 4. Обґрунтувати необхідність психолого-педагогічних знань у професійній діяльності психолога. 5. Поясніть співвідношення понять кваліфікація та компетентність. 6. Наведіть приклади технологій виховання студентів: правове, громадянське, полікультурне, гендерне, моральне, естетичне, валеологічне, професійне.

		Професійне самовиховання. 4. Підготовка до контрольної роботи в розрізі теми
Тема 2. Основи дидактики вищої школи	Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування Методи: проблемні, активні та інтерактивні, евристичні ("мозковий штурм", дискусія, синтез думок), складання коментованої схеми навчального питання.	Під час лекційного заняття законспектувати основні положення. Скласти узагальнюючу таблицю чи структурну блок-схему за темою лекції <i>До 1 семінарського заняття:</i> 1. Оформіть 3-4 міркування про місце і роль педагогічної науки у вихованні дорослих людей. 2. Проаналізувати співвідношення понять «навчання» і «виховання». 3. Проаналізувати та визначити спільне і відмінне у поняттях «метод навчання» і «форми організації навчання». 4. Скласти таблицю особливостей, сутності та педагогічної доцільності методів навчання. <i>До 2 семінарського заняття:</i> <i>Підготувати відповіді на запитання</i> 1. Як співвідносяться поняття «зміст освіти» та «зміст навчання»? 2. Порівняти структуру навчального плану та робочого навчального плану. 3. Порівняти структуру навчальної програми та робочої навчальної програми. 4. Розкрийте сутність та співвідношення понять «освітній процес», «педагогічний процес». Визначте обсяг їхнього змісту. 5. Спільне і відмінне у поняттях «метод навчання» і «форми організації навчання»? 5. Підготовка до контрольної роботи в розрізі теми.
Тема 3. Педагогічна культура викладача вищої школи	Практичне заняття: індивідуальні та групові завдання Методи: частково-пошукові;	Під час лекційного заняття законспектувати основні положення. Скласти узагальнюючу таблицю чи структурну блок-схему за темою лекції <i>До практичного заняття:</i> 1. Спираючись на власні спостереження, відтворіть формулювання критичних

	<p>метод ситуацій (ситуація-вправа, ситуація-оцінка, ситуація-проблема, ситуація-ілюстрація).</p>	<p>педагогічних зауважень, що сприяли позитивному впливу на мотивацію навчання студентів. Співвіднесіть їх із запропонованою типологією і знайдіть відповідні еквіваленти. Проаналізуйте формулювання критичних зауважень, які ранять студентів, а також їх можливі психолого-педагогічні наслідки. Враховуючи наведені рекомендації, змодельуйте словесну оцінку відповіді студента, в якій поєднуються знання матеріалу з серйозними помилками. Простежте за мовленнєвою поведінкою колег з приводу вивчення доцільного поєднання схвалення і критики.</p> <p>2. Потренуйтеся в педагогічній самопрезентації, вмінні справляти на аудиторію сприятливе враження, звертаючи увагу на зовнішнє самооформлення, використання вербальних та невербальних засобів.</p> <p>3. З перерахованих професійних умінь викладача виберіть 6, які відіграють вирішальну роль у встановленні емоційних контактів зі студентами:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Вербальні 2. Самопрезентаційні 3. Організаторські 9. Гностичні 4. Конструктивні 10. Експресивні 5. Аналітичні 11. Інформаційні 6. Рефлексивні 12. Перцептивні 7. Невербальні 13. Імпровізаційні 8. Прогностичні 14. Дидактичні <p>Дайте психолого-педагогічне обґрунтування Вашому вибору.</p> <p>4. Підготовка до контрольної роботи в розрізі теми.</p>
--	---	--

II Розділ Психологія вищої школи

<p>Тема 1. Особистість та група в психології вищої школи</p>	<p>Семинарське заняття: індивідуальні та групові опитування; Методи інструктивно-практичні, частково-пошукові, «мозковий штурм»</p>	<p><i>До семінарського заняття:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Визначте чинники впливу на вибір професії на етапі професійної орієнтації майбутнього студента. 2. Встановіть основні мотиваційні тенденції набуття освіти у закладі вищої освіти. 3. Розкрийте психологічний феномен конформізму.
--	---	---

		4. Проілюструйте на власному прикладі види малих груп, в яких перебуває студент за період навчання.
Тема 2. Психологічна характеристика діяльності викладача вищої школи	Семінарське заняття: індивідуальні та групові опитування. Практичне заняття: індивідуальні та групові опитування. Методи: пошукові завдання та проекти; активні та інтерактивні.	<i>До семінарського заняття:</i> 1. Систематизуйте обов'язки викладача. 2. Проаналізуйте змістовно-функціональні компоненти науково-педагогічної діяльності викладача. 3. Окресліть можливості гармонійного поєднання наукової та педагогічної роботи в діяльності викладача як чинника підвищення ефективності викладання. <i>До практичного заняття:</i> 1. Визначте умови успішного розвитку індивідуального стилю педагогічної діяльності. 2. Проілюструйте різновиди професійно-педагогічної спрямованості.
Тема 3. Навчальна діяльність як пізнання: сутність та особливості	Практичне заняття: індивідуальні та групові опитування. Методи: евристичні методи, метод ситуації, дискусія	<i>До практичного заняття:</i> 1. Окресліть чинники удосконалення навчальної діяльності. 2. Поясніть практичне застосування теоретико-експериментальної теорії формування знань. 3. Проілюструйте на прикладі теорію поетапного формування знань П.Я.Гальперіна.

Основні інформаційні джерела

1. Ортинський В.Л. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. (для студ. вищ. навч. закл.)/В.Л. Ортинський – К.: Центр навчальної літератури, 2019. – 472 с.
2. Кайдалова Л. Г., Щокіна Н. Б., Вахрушева Т. Ю. К 15 Педагогічна майстерність викладача: Навчальний посібник. – Х.: Вид-во НФаУ, 2009. – 140 с.
3. Барановська Л. В. Педагогіка та психологія вищої школи [Текст] : навч. посіб. для студентів ВНЗ / Л. В. Барановська ; Нац. авіац. ун-т. – Київ : НАУ, 2015. – 238 с.
4. Булах І. С., Долинська Л. В. Психологічні аспекти міжособистісної взаємодії викладачів і студентів: Навчально-методичний посібник. – К.: НПУ ім. М.П.Драгоманова, 2002. – 114с.

5. Психологія і педагогіка: підручник для студентів вищих навчальних закладів непедагогічного профілю традиційної та дистанційної форм навчання / Сисоєва С. О., Поясок Т. Б. – Вид. 2-ге, доп., випр. – Кременчук: ПП Щербатих О.В., 2008. – 532 с.

5.

Технічне обладнання та програмне забезпечення навчальної дисципліни

– мультимедійний проєктор, комп'ютер/ноутбук/планшет, інтерактивні дошки.

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика щодо термінів виконання та перескладання:

- умови допуску до підсумкового контролю є активна робота під час семінарських та практичних занять; позитивні оцінки з усіх тем навчальної дисципліни; опрацювання більшості з рекомендованих джерел, виконання всіх видів навчальної роботи, що передбачені робочою програмою навчальної дисципліни;

- сума балів поточного контролю має становити не менше 30 балів;

Перескладання тем реалізується у таких формах:

- усне і письмове опитування;
- рецензування відповідей та письмових робіт;
- обговорення проблемних питань;
- написання есе, тез тощо.

Політика щодо академічної доброчесності:

здобувачі вищої освіти мають поважати авторські права та недопущення академічного плагіату в усіх видах наукової, науково-методичної та навчальної діяльності, дотримуватися принципів академічної доброчесності, правил академічної етики, інформаційної культури та підвищення відповідальності за дотриманням норм цитування.

<https://okop.naiiau.kiev.ua/assets/files/example3/organization.pdf>

Поточному контролю підлягають:

- глибина, повнота, обґрунтованість відповіді;
- доповнення, запитання до тих, хто відповідає;
- рецензія на виступ;
- участь у дискусіях, інтерактивних формах організації заняття (робот у парах, малих групах), активність під час обговорення питань;
- глибина аналізу наукової та навчальної літератури;
- письмові завдання (тести, контрольні роботи, есе, реферати);
- якість самостійного опрацювання питань;
- систематичність роботи на заняттях.

Політика щодо відвідування:

передбачає систематичне, регулярне оцінювання навчальних досягнень здобувача вищої освіти (рівень теоретичних знань та практичних умінь і

навичок з усіх тем навчальної дисципліни) за результатами аудиторних занять, самостійної та індивідуальної роботи.

Під час занять здобувачі вищої освіти працюють у такому форматі:

усне опитування

- глибина і характер знань навчального матеріалу за змістом навчальної дисципліни, що міститься в основних та додаткових рекомендованих нормативних та доктринальних джерелах;
- уміння аналізувати явища, що вивчаються, у їх взаємозв'язку й розвитку;
- характер відповідей на поставлені питання (чіткість, лаконічність, логічність, послідовність тощо);

практичні завдання

- уміння застосовувати теоретичні положення у вирішенні проблем;
- уміння аналізувати достовірність одержаних результатів.

Політика вивчення та викладання навчальної дисципліни здійснюється з дотриманням основних нормативних документів Національної академії внутрішніх справ:

Оцінювання результатів навчання

Аудиторна робота (поточне накопичення балів)							Підсумковий контроль	Підсумкова кількість балів
max 60%							max 40%	max 100%
T1	T2	T3	T4	T5	T6	Самостійна робота	Іспит	100
5	10	10	5	10	10	10	40	

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90 – 100	відмінно	A	відмінне виконання
85-89	добре	B	вище середнього
75-84		C	загалом хороша робота
66-74	задовільно	D	непогано
60-65		E	виконання відповідає мінімальним критеріям
35-59	Незадовільно	FX	необхідне перескладання
1-34		F	необхідне повторне вивчення дисципліни